

Er TV livredd livssynsmen- inger av moralsk kvalitet?

Arbeiderbladet uenig i kunstmaleren Victor Smiths uttalelser, men mener de burde vært sendt, fordi de var ufarlige! Hva da med 1. mai taler, som ikke er ufarlige? Vil de også bli sensurert?

Det skjedde noe meget pinlig i TV-sendingen søndag, da kunstmaleren Victor Smith kåserte om «Ønskebildet». Under kåseriet ble Smiths stemme borte, og det ble sendt kirke-musikk i stedet. Men Smith sto der på skjermen og talte, uten at et ord ble hørt. Hvorfor? Teknisk feil? Nei — langt ifra! Det var bare det at Smith hadde noe å si som ikke ble tålt i TV-ledelsen. Han var nok gjort oppmerksom på at det var noe i manuskriptet som «ikke hadde noe med programposten å gjøre», og Smith sa fra at han ikke kunne stryke dette, fordi det var nødvendig for å belyse den livsfilosofi hans kunst bygger på. Han belaget seg på å gå, men nei da, programposten måtte reddes. Og det ble gjort meget smart, men også meget udemokratisk. Smith ble annonsert — i god tro at hele kåseriet skulle sendes. Men den gang ei, for da det — etter TV-ledelsens syn — farlige avsnitt kom, ja, da kom kirkemusikk i stedet. Lenge leve teknikken som setter en usynlig munnkurv på TV-kåsører, og bruker kirkemusikk som erstatning.

Hva var det for noe Victor Smith hadde på hjertet som var så farlig at det måtte stanses? Det var ikke angrep på noe parti (eller kanskje det var det?), det var ikke majestetforbrytelse, det var ikke blasfemi, men det var et syn på kunsten og dens inspirasjonskilde, ja, enda mer, det var denne inspirasjonskilde overført fra kunsten til hele menneskeverdenen. Avsnittet som ble kuttet hadde denne ordlyden:

«Det er min overbevisning, at vi i vår tid vil oppleve en renesanse for den form for kunst som denne ikonen re-

presenterer. Ikke fordi det er det avgjørende at kunsten alene opplever en gjenfødelse. Det vesentlige er at hele verden opplever en renesanse. — Vi trenger en moralsk opprustning, om vår kulturs skapende krefter skal bli aktive og dynamiske. Vi lever i en verden med de samme veldige motsetninger som mellomalderen var så full av. De samme gigantiske krefter står mot hverandre over skillelinjene mellom godt og vondt. Mer enn noensinne gjelder William Penns ord om at menneskene må velge mellom å la seg lede av Gud eller å bli behersket av tyranner.

Jeg tror på den kunst som er engasjert og tar standpunkt. Derfor tror jeg også at den kunst som vil gripe oss i fremtiden, er en kunst med en erobrende kraft som den i katakombene og katedralene. Alt mitt er vel et resultat av en åndelig erfaring og opplevelse. Formen slutter seg som et ufullkomment skall rundt denne opplevelse.»

Var dette farlig? Ja, fordi det her var et program med appell langt utover kunsten. Og appeller skal helst ikke sendes utover eteren uten at det er godkjent av Det Norske Arbeiderparti.

Hvordan reagerer så Arbeiderbladet på dette drastiske skritt fra TV-ledelsens side? I en lederartikkel for tirsdag, skriver avisen under overskriften «Farge i fjernsynet», at fjernsynets ledelse mente det var fullt berettiget å gripe inn, fordi avsnittet ikke var med i det opprinnelige manuskript og inneholdt propaganda for Moralsk Opprustning. Det avsnittet som ble kuttet, er etter Ar-

beiderbladets mening, en høyst ufarlig uttalelse, og holdt i sømmelige former. Arbeiderbladet fortsetter:

«Vi er helt uenig i det syn uttalelsen bygger på. Den var, som all propaganda for Moralsk Opprustning, svært klosset. Når den likevel hadde interesse, var det fordi disse ordene bidro til å belyse en kjent malers religiøse innstilling og hans kirkebilder.

Vi må ikke bli så forsiktede i radio og fjernsyn at vi bannlyser alt det står strid om, eller som faller litt utenfor nøytralitetens strenge sirkler. Litt personlig farge skader ikke. Det gjør bare programmene mer levende. Særlig gjelder det fjernsynet.

...kvalitet?

ØSTLANDETS BLAD 6. JULI 1960

Forts. fra side 3

Vi ønsker å se menneskene som de er, ikke som de gjerne burde være.»

Så langt Arbeiderbladet. Men det melder seg nok visse refleksjoner i forbindelse med den pinlige TV-episoden, og Arbeiderbladets «irettesettelse».

For det første: hvorfor ble ikke Victor Smith gjort oppmerksom på at det nevnte avsnitt i hans kåseri ville bli stoppet på denne «teknisk flotte måte»? Var det fordi det var mer pinlig hvis Victor Smith hadde nektet å opptre, og hele programposten falt ut?

Og hvor har fjernsynsledelsen fått vridt uttalelsen: «Vi trenger en moralsk opprustning, om vår kulturs skapende krefter skal bli aktive og dynamiske», til å bli en propaganda for Moralsk Opprustning? Som en vil se, har Victor Smith talt om noe som må skje, ikke om organisasjonen Moralsk Opprustning (MRA). Det kåsøren har ment var en propaganda for noe positivt, som vi i den aller høyeste grad trenger til vår oppløste tid, som er så fattig på bærende idéer!

Og Arbeiderbladet er like feilaktig orientert når det setter likhetstegn mellom en uttalelse om moralsk opprustning som skal skape renesanse, og organisasjonen MRA. Men Arbeiderbladet er så høysinnet at det mener programmet burde vært sendt i sin helhet, fordi det omstridte avsnittet var

en høyst ufarlig uttalelse, holdt i sømmelige former. Men tilføyer så, som en forståelig grunn til TV-ledelsens handlemåte: Vi er helt uenig i det syn uttalelsen bygger på.

Ja, så vet man det: alt som lukter av MRA-oppfatninger er man i Arbeiderbladet uenig i, men det burde vært sendt ut denne gang fordi det skulle bidra til å belyse en kjent malers religiøse innstilling og hans kirkebilder.

Se — dette er «ønskebildet» fjernsynsledelsen bør ha for øye heretter: det må ikke være for farlig det som serveres på TV-skjermen, men pass dere allikevel, for det må ikke sprengre den rammen som er trukket opp etter mål av Arbeiderpartiet.

Hva blir konsekvensen av TV-programmet søndag? Kan man risikere at 1. mai-taler blir sensurert på forhånd heretter, og hvis det etter programledelsens syn finnes noe som er propaganda, vil da vedkommende taler bli gjort oppmerksom på dette, og vil det bli sendt musikk (marsjmusikk), mens det farlige avsnitt kuttes? Det burde jo være den naturlige konsekvens i TV-programmene, selv om dette ikke alltid har vært fulgt i dampradioen. Arbeiderbladet øyner kanskje konsekvensen hvis TV-ledelsens inngrep skal få hevd, for avisen serverer til slutt i sin leder et tolerant syn som er ganske skjønt: «Vi må ikke bli så forsiktige i radi og fjernsyn at vi bannlyser alt det står strid om, eller som faller litt utenfor nøytralitetens strenge sirkler». Men hvor langt utenfor det nøytrale skal en kunne gå, før Arbeiderpartiet sier: Stopp! Det skulle vært artig å visst. Også av hensyn til andre som skal opptre på skjermen.

ASJA.